

UVOD

Uloga hartija od vrednosti može da bude višestruka. Prvo, mogu se koristiti kao sredstvo robnog prometa. U tu svrhu koriste se skladišnica, teretnica, prenosivi tovarni list. Njihovim prenosom vrši se prenos robe koja je u tim hartijama naznačena. Drugo, mogu se koristiti kao sredstvo plaćanja, umesto gotovog novca (ček). Treće, mogu da se koriste kao kreditno sredstvo (menica, obveznica, blagajnički zapis, komercijalni zapis, certifikat). Četvrto, neke hartije mogu da se koriste kao sredstvo obezbeđenja potraživanja (menica, založnica kao deo skladišnice). Peto, hartije mogu da se koriste kao sredstvo za prikupljanje slobodnih novčanih sredstava (obveznice, akcije). Šesto, mogu da se koriste kao sredstvo za ostvarenje prava učešća u upravljanju preduzećem (akcije).

Upotrebom hartija od vrednosti obezbeđuje se pravna i poslovna sigurnost u robnom i novčanom prometu, i to kako za poverioca tako i za dužnika. Položaj poverioca postaje povoljniji iz više razloga. Prvo, hartije od vrednosti predstavljaju čvrst dokaz o postojanju prava koje je naznačeno na toj hartiji. Drugo, hartije od vrednosti omogućavaju poveriocu da se lakše legitimise kao lice koje ima pravo da zahteva od dužnika ispunjenje određene obaveze. Treće, poverilac ne mora da dokazuje osnov svog potraživanja. Osnov njegovog prava je sama hartija. Četvrto, hartija od vrednosti omogućava poveriocu da na lak način raspolaže sa svojim pravom. Peto, hartije pružaju sigurnost poveriocu sobzirom da dužnik može izvršiti obavezu iz hartije tek kada mu bude prezentirana hartija. Šesto, za ispunjenje potraživanja poverioca, pored glavnog dužnika, odgovaraju i regresni dužnici. Sedmo, mogućnost dužnika da se brani isticanjem prigovora je znatno smanjena. Menični dužnik može da ističe samo prigovore koji proističu iz pismene isprave i prigovore koji proizilaze iz ličnog odnosa sa meničnim poveriocem. Osmo, poverilac koji je zakoniti imalac hartije od vrednosti lakše ostvaruje svoja prava nego poverilac koji ne poseduje hartiju od vrednosti.

HARTIJE OD VREDNOSTI

Tržište kapitala, kao što je poznato, je specijalizovano finansijsko tržište na kome se kupuju hartije od vrednosti. Hartije od vrednosti su pismene isprave o imovinskom pravu. Ostvarenje tog prava povezano je sa pravom raspolaganja hartijama od vrednosti.

Svaka hartija od vrednosti, da bi stekla to svojstvo, mora da ispuni tri uslova:

- 1) da je u pismenoj formi,
- 2) da je u toj ispravi naznačeno imovinsko pravo,
- 3) da je postojanje i ostvarenje imovinskog prava povezano sa postojanjem hartija od vrednosti.

Ako su ispunjeni ovi uslovi onda se radi o definisanoj hartiji od vrednosti, koja sadrži pet osnovnih elemenata:

- 1) oznaka (obeležje) vrste hartije od vrednosti,
- 2) naziv i sedište izdavaoca hartije od vrednosti,
- 3) tačno utvrđenu obavezu izdavača hartije od vrednosti,
- 4) mesto, datum i serijski broj izdavanja hartije od vrednosti,
- 5) potpis izdavaoca hartije od vrednosti.

Osim ovih osnovnih elemenata, mogu se definisati i drugi elementi hartija od vrednosti.¹

U praksi je poznato mnogo različitih hartija od vrednosti. Zadržaćemo se na onim podelama i vrstama koje su najčešće zastupljene u praksi. Ako uzmemo kao kriterijum prenos, onda postoji tri vrste hartija od vrednosti:

- 1) hartije od vrednosti na ime

¹ Prof. dr Pušara K. "Međunarodne finansije", Beograd, 2001.g

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU

WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](#)

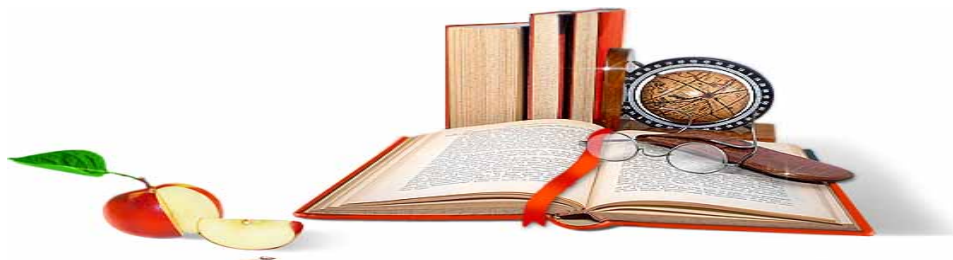
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA

RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG

WWW.MAGISTARSKI.COM

WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com
